

ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის

სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების

სკოპინგის დასკვნა

ძირითადი ინფორმაცია

სტრატეგიული დოკუმენტის სახელწოდება: ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმა;

დამგეგმავი ორგანო: ქ. გორის მუნიციპალიტეტის მერია;

სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების ადგილი: ქ. გორი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 26.08.2019;

მონაცემები სკოპინგის განცხადების შემდგენლის შესახებ: სითი ინსტიტუტი საქართველო.

ქალაქ გორის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში წარმოდგენილია ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის განცხადება და სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტი.

აღნიშნული სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია, თანდართული დოკუმენტაცია და სკოპინგის განცხადება, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ შესაბამისად, განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე (იხ. ელ. ბმული <https://mepa.gov.ge/Ge/PublicInformation/16891>) და ქ. გორის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ორგანოს საინფორმაციო დაფასა და ფეისბუქის ოფიციალურ გვერდზე (<https://bit.ly/33HEWEi>).

სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების არეალი განისაზღვრება ქ. გორის საპროექტო ადმინისტრაციული საზღვრით და მოიცავს 2086.75 ჰა-ს. მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის შემუშავება მიმდინარეობს 2017 წლიდან, „სივრცითი მოწყობისა და ქალაქთმშენებლობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს კანონისა და მასთან დაკავშირებული დარგობრივი კანონმდებლობის საფუძველზე. ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის მოქმედების საანგარიშო ვადად განსაზღვრულია 15 წელი, გეგმარებითი დავალებით გათვალისწინებული საპროექტო სამუშაოების დასრულების ვადიდან.

ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმა განსაზღვრავს დასახლებათა ტერიტორიების გამოყენების (მიწათსარგებლობის) და განაშენიანების ძირითად პარამეტრებს, კეთილმოწყობის, გარემოსა და უძრავი კულტურული მემკვიდრეობის დამცავ სივრცით-ტერიტორიულ პირობებს, სატრანსპორტო, საინჟინრო და სოციალური ინფრასტრუქტურის, ასევე ეკონომიკური განვითარების სივრცით ასპექტებსა და განსახლების ტერიტორიულ საკითხებს.

მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის ერთ-ერთი მიზანია ქალაქის მდგრადი სივრცით-ტერიტორიული განვითარებისათვის საფუძვლის შექმნა. მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის ამოცანებს შორის არის რისკების შემცირება, უსაფრთხო და ჯანსაღი საცხოვრებელი გარემოს შექმნა, ადვილად მისაწვდომი, ღია გამწვანებული სივრცეების მრავალდონიანი სისტემის შექმნა, ბუნებრივი

ჰაბიტატების დაცვა და გარემოზე ანთროპოგენული ზემოქმედების შემცირება, მომატებული ბუნებრივი კატასტროფების რისკების არეალებში მედეგობის გაზრდა, ქალაქის უკონტროლო ზრდის (ურბანული ცოცვის) შეჩერება, კულტურული მემკვიდრეობის აქტიური ჩართვა ქალაქის ეკონომიკური განვითარების პროცესში და კულტურული უბნის ჩამოყალიბება, ბრაუნფილდებისა (ყოფილი საწარმოების ტერიტორიების) და სარეაბილიტაციო არეალების განახლების ხელშეწყობა და ა.შ.

საპროექტო სამუშაოების სპეციფიკიდან გამომდინარე, კონცეფციით წარმოდგენილი თითოეული საკითხისათვის განხილულია სამი ალტერნატივა:

- **უმოქმედობის, ანუ ნულოვანი ალტერნატივა**, რომელიც გულისხმობს ქ. გორის მიწათსარგებლობითი დაგეგმვის გარეშე ქ. გორის გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას;
- **ქალაქთმშენებლობითი რეგულირების მკაცრი რეჟიმის ალტერნატივა**, რომელიც გულისხმობს ქალაქგეგმარებითი შეზღუდვების დაწესებას ყველაზე მკაცრი მოთხოვნების ან/და სტანდარტის დასაკმაყოფილებლად;
- **ქალაქთმშენებლობითი რეგულირების შუალედური რეჟიმის ალტერნატივა**, რომელიც გულისხმობს ქალაქგეგმარებითი შეზღუდვების მორგებას არსებული სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული მდგომარეობის გათვალისწინებით. აღნიშნულ ალტერნატივას ეყრდნობა კონცეფცია.

სკოპინგის დასკვნაში ასევე მოცემულია აღნიშნული ალტერნატივების მოკლე აღწერა, ამავე ალტერნატივების მიხედვით შემუშავდა მიწათსარგებლობითი კონცეფცია.

მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის შედგენისას გათვალისწინებულია საქართველოს, შიდა ქართლის და გორის მუნიციპალიტეტის სტრატეგიული დოკუმენტებით განსაზღვრული საკითხები (მათ შორის შიდა ქართლის რეგიონის განვითარების სტრატეგია 2014-2021, გორის მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარების გეგმა, გორის მუნიციპალიტეტის ინფრასტრუქტურის განვითარების პროგრამა), რომლებიც რელევანტურია ქალაქ გორის სივრცით-ტერიტორიული მოწყობისათვის. აღნიშნულია, რომ მიწათსარგებლობის გეგმარების ნაწილში სტრატეგიული გადაწყვეტებისთვის მნიშვნელოვანი დოკუმენტია „მერების შეთანხმების“ ფარგლებში ქ. გორის მიერ შემუშავებული „მდგრადი ენერჯეტიკის განვითარების სამოქმედო გეგმა“ (SEAP), რომლის მთავარ მიზანს წარმოადგენს 2020 წლისთვის საბაზისო ემისიების, სულ მცირე, 20%-ით შემცირება. შესაბამისად, მნიშვნელოვნად არის მიჩნეული მდგრადი სატრანსპორტო პოლიტიკის დაგეგმვა, რაც გულისხმობს საავტომობილო ტრანსპორტის რაოდენობის ზრდის შეზღუდვას, საქვეითო, საზოგადოებრივი და არამოტორიზებული (ველოსიპედი) ტრანსპორტის სერვისების წახალისებას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სგმ ანგარიში შეაფასებს ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალურ გეგმის სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან კავშირს. დოკუმენტის თანახმად, სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებამ შესაძლოა იქონიოს პირდაპირი და არაპირდაპირი, კუმულაციური, მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ზემოქმედება, რომელიც ასევე იდენტიფიცირებული იქნება სგმ-ს ანგარიშში.

სკოპინგის განცხადების თანახმად, ქალაქის გარემო, ბუნებრივი ჰაბიტატები ძლიერაა სახეცვლილი ადამიანის მიერ, და მხოლოდ მცირე ფრაგმენტების სახითაა წარმოდგენილი, ცალკეულ შემთხვევებში ფიქსირდება გარემოს ელემენტების (ჰაერი, წყალი, ნიადაგი) დაბინძურება, ქალაქისთვის გამოწვევაა სტიქიური ჰიდრო-დინამიკური პროცესები. რეგიონში სახეზეა კლიმატის ცვლილების ტენდენცია, რაც გამოხატულია გვალვიანობის მომატებით, სეზონების მიხედვით ნალექიანობის ცვლილებითა და სხვ.

წინასაპროექტო კვლევის საბოლოო ანგარიშში წარმოდგენილია ქ. გორის ტერიტორიაზე ატმოსფერული ჰაერის, წყლის ობიექტების, ნიადაგებისა და ბუნებრივი ჰაბიტატების ფაქტობრივი

მდგომარეობის ანალიზი, ამასთან, განხილულია არსებულ მონაცემთა სანდოობა. წინასაპროექტო კვლევების ფარგლებში ასევე წარმოდგენილია ბუნებრივი, ნახევრად-ბუნებრივი, ურბანული მწვანე სივრცეების მახასიათებლების აღწერა, კლიმატური, სეისმური, გეო-ჰიდრო-დინამიკური მახასიათებლები, ინფორმაცია ბუნებრივი რესურსების შესახებ და ინფორმაცია ბუნებრივი გარემოს მნიშვნელოვანი ობიექტების შესახებ.

დოკუმენტის თანახმად, ქალაქ გორის ტერიტორიასა და მის სიახლოვეს გარემოზე ზემოქმედებას ახდენენ შემდეგი ეკონომიკური საქმიანობები: კვების მრეწველობა, ნავთობპროდუქტების რეალიზაცია (ძირითადად - ბენზინგასამართი სადგურებიდან), ხე-ტყის დამუშავება, ცემენტისა და სამშენებლო მასალების წარმოება, ლითონური წიაღისეული გორის მუნიციპალიტეტში არ მოიპოვება, თუმცა, აქტიურად მიმდინარეობს ადგილობრივი მნიშვნელობის სამშენებლო - ინერტული მასალების მოპოვება-დამუშავება.

ამასთან, გორის ტერიტორიაზე, ადამიანის ზემოქმედების შედეგად, მდინარეთა კალაპოტები სხვადასხვა ხარისხითაა ტრანსფორმირებული, ჭალების, დატბორვის ზონები ზოგან ათვისებულია. კალაპოტების ათვისება-დეგრადაცია, ამცირებს მათ მედეგობას ბუნებრივ-სტიქიური მოვლენების მიმართ.

ქ. გორში, წყლის დაბინძურების თვალსაზრისით, შემდეგი მნიშვნელოვანი გამოწვევაა იდენტიფიცირებული: საკანალიზაციო წყლების დიდი ნაწილის გაუწმენდავად ჩადინება მდინარეებში, სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებიდან ნიტრატებით დაბინძურება, მტკვრის ჭალებთან არასანიტარული ნაგავსაყრელის (გორის ნაგავსაყრელი) სიახლოვე, მდინარეების კალაპოტის საყოფაცხოვრებო ნარჩენებით დაბინძურება, მიწისქვეშა წყლების შესახებ ინფორმაციის არარსებობა.

განსაკუთრებული ყურადღების საგანია სანიაღვრე წყლის მართვის საკითხი. ქ. გორს აქვს არხების ვრცელი ქსელი, თუმცა დაბალი სიმაღლის ნიშნულზე მდებარე უბნებში - ცენტრალურ არეალში - ძლიერი წვიმის დროს ხშირად გროვდება წყალი. აღნიშნულ არეალში ნიადაგის ზედაპირი დაფარულია სხვადასხვა წყალგაუმტარი მასალით (ასფალტი, ბეტონი), შედეგად, წყალი არ ჩადის ნიადაგში და მისი ბუნებრივი აბსორბცია არ ხდება, რის გამოც ჩნდება ნიაღვარი, რომელსაც წყალარინების სისტემა ვერ უმკლავდება.

რაც შეეხება ატმოსფერულ ჰაერს, მის ძირითად დამაბინძურებლებად მიჩნეულია: ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამოწვეული და საწვავის შენახვა-რეალიზაციის პროცესის თანმდევი ემისიები. ასევე, სამშენებლო სექტორის მიერ წარმოებული მტვერი და მავნე ნივთიერებები. დოკუმენტის თანახმად, არამდგრადი განვითარების შემთხვევაში, ეკონომიკური აქტივობის და სიმჭიდროვის ზრდა გამოიწვევს ჰაერის დაბინძურების მაჩვენებლის ზრდასაც. ამდენად, ქალაქგანვითარებითი დოკუმენტაციის შემუშავებისას, ეს საკითხიც უნდა იყოს გათვალისწინებული.

გეგმარებითი ტერიტორია მდებარეობს სემი-არიდულ ზონაში, რომელიც კლიმატის გლობალური ცვლილებისა და ადამიანის ზემოქმედების მიერ გამოწვეული უარყოფითი პროცესების მიმართ განსაკუთრებული მოწყვლადობით გამოირჩევა (მათ შორის, გაუდაბნოების მიმართ). კვერნაკის სერისა და გორიჯვრის მიმდებარე ტერიტორიები წარმოადგენენ სემი-არიდულ სივრცეებს ღარიბი მცენარეულობით (ძირითადად, ნატყევარებზე წარმოდგენილი მდელოები და იშვიათად - ბუჩქნარები) და შედარებით რთული რელიეფით. სახეზეა ქარისმიერი ეროზიით დაზიანებული უბნები. გეგმარებით პროცესში გათვალისწინებული იქნება ქარსაფარი ზონების მოწყობა, ისევე როგორც ვერტიკალური გეგმარების ხერხები, ნიადაგზე წყლისმიერი ეროზიის შესამცირებლად.

დოკუმენტაციის თანახმად, გორი, როგორც წყალმოვარდნების განმეორებადობის, ასევე, კატასტროფული წყალდიდობების მაჩვენებლებით საქართველოს მასშტაბით შუალედურ პოზიციას იკავებს და არ შედის განსაკუთრებულად სახიფათო ტერიტორიების ნუსხაში, თუმცა როგორც

მტკვრის, ასევე ლიახვისა და მათი მცირე შენაკადებისათვის დამახასიათებელია წყალმოვარდნა და ნიაღვრული პროცესები. გასათვალისწინებელია, რომ მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული ჰიდრომეტეოროლოგიური სადგურის მონაცემების მიხედვით, უკანასკნელ ათწლეულში წყალდიდობების სიხშირე მუნიციპალიტეტში სამჯერ არის გაზრდილი (ადგილობრივ თვითმმართველობათა ეროვნული ასოციაცია, NALAG, 2016). ამასთან, აღნიშნულია, რომ ისეთი ექსტრემალური მოვლენების გახშირებამ, როგორცაა მაგალითად გვალვები, შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ჰიდროლოგიური რეჟიმების ცვლილებაზე მდინარეთა კალაპოტებსა და მიწისქვეშა წყლებში.

ქალაქ გორის ტერიტორიაზე ჭალის ტყის ყველაზე ვრცელ უბანს წარმოადგენს ქალაქის აღმოსავლეთ ნაწილში, მტკვარზე არსებული 40 ჰა ფართობის ტყის კორომი, რომელიც ორ ნაწილადაა გაყოფილი 10 ჰა ტერიტორიით, სადაც კალაპოტში და სანაპიროზე მიმდინარეობს ინერტული მასალის მოპოვება. ამასთან, ჭალების ეს მნიშვნელოვანი უბანი უშუალოდ ემიჯნება გორის მუნიციპალურ ნაგავსაყრელს, რომელიც გარემოს დაბინძურების წყაროს წარმოადგენს.

დოკუმენტის თანახმად, გორის მიდამოებში წარმოდგენილია შემდეგი ბუნებრივი და ნახევრად ბუნებრივი სივრცეები: სემი-არიდული მდელოები და ბუჩქნარები, ყოფილი ტყით დაფარული ტერიტორიები (ძირითადად, კვერნაკის ფერდობებზე, ასევე, ქალაქის ჩრდილო-დასავლეთით) და მუხნარ-რცხილნარი ტყეები, გორიჯვრის ფერდობებზე, მტკვრის მარჯვენა სანაპიროზე.

ასევე მითითებულია, რომ განხილული ტერიტორიების დაცვა და განვითარება მნიშვნელოვანია რამდენიმე მიზეზით: ეს არეალები არის ბუნებრივ-სტიქიური კატასტროფების მომატებული რისკის ტერიტორიები. შესაბამისად, მათი გამოვლენა და იქ რიგი საქმიანობების შეზღუდვა აუცილებელია მსხვერპლისა და მატერიალური ზარალის თავიდან ასაცილებლად; მდინარეების კალაპოტები, როგორც წესი, წარმოადგენენ წყალდაცვით არეალებსა და ქალაქის განიავების დერეფნებს; წყალჭარბი (ჭალები, ჭაობები) ტერიტორიები წარმოადგენენ მტკნარი წყლის გაწმენდისა და დაცვის ბუნებრივ ფილტრებს; მტკნარი წყლის ობიექტები (ჭალები, ჭაობები) წარმოადგენენ სათბური აირების დამაკავებელ ძირითად სივრცეს. ქ. გორში მათი დაცვა „მერების შეთანხმებით“ ნაკისრი ვალდებულებაა. ამასთან, მდინარეებს და მათ კალაპოტებს გააჩნიათ ქალაქის მიმზიდველობის - ტურისტული დაინტერესებისა და სარეკრეაციო პოტენციალი.

დოკუმენტაციის თანახმად, უნდა მოხდეს მტკვრისა და ლიახვის ჭალების ეკო-ტურისტული პოტენციალის შეფასება ისეთი მიმართულებებით, როგორცაა ფრინველებზე დაკვირვება (Bird watching) და ა.შ; რაც შეეხება გზების ქსელის განვითარებას, რეკომენდაციების თანახმად, ქუჩა უნდა იგეგმებოდეს ე.წ. „სრული ქუჩების“/“Complete Streets” კონცეფციის მიხედვით, რაც გულისხმობს სატრანსპორტო იერარქიის თავში, პირველ რიგში შშმ პირებსა და ქვეითებს, ხოლო შემდეგ ველოსიპედსა და არამოტორიზებულ ტრანსპორტს.

დოკუმენტის თანახმად, გორში ერთ მოსახლეზე დაახლოებით 4 კვ.მ მწვანე სარეკრეაციო სივრცეა, ამასთან გორის ყველა უბანი არ არის თანაბრად უზრუნველყოფილი ღია სარეკრეაციო სივრცეებით.

სეისმური საშიშროების რუკის მიხედვით, ქალაქი მდებარეობს VIII-ბალიანი მიწისძვრის ზონაში. აღსანიშნავია, რომ გორის სიახლოვეს, 1920 წელს მოხდა ერთ-ერთი დამანგრეველი მიწისძვრა, რომელმაც 150-მდე ადამიანი იმსხვერპლა.

წინასაპროექტი კვლევის ანგარიშში მოცემულია SWOT ანალიზი, რომლის თანახმად სუსტ მხარეებად მოცემულია მუნიციპალური ჩამდინარე წყლებით გარემოს დაბინძურება, სოფლებში მდინარეებთან სტიქიური ნაგავსაყრელებიდან წყლის დაბინძურება, ინტენსიური ნიადაგის ეროზია და დამლაშება, გადაჭარბებული მოვება, რაც იწვევს ნიადაგის ეროზიას, სათბობ რესურსად მოსახლეობის მიერ მერქნული რესურსის გამოყენება, უკანონო ხე-ტყის ჭრა, გარემოსდაცვითი ცნობიერების დაბალი

დონე, რეგიონში საერთაშორისო სტანდარტების ნაგავსაყრელის არარსებობა, შედეგად, სტიქიური ნაგავსაყრელების არსებობა ძირითადად ხევებში და მდინარის ნაპირებთან და ა.შ. აღნიშნულია, რომ ეკოლოგიური მდგომარეობა თითქმის კატასტროფულია, ძირითადად ქალაქის საკანალიზაციო ქსელის მდგომარეობის გამო. გამწმენდი ნაგებობა ქალაქის მოთხოვნილებას აკმაყოფილებს 30%-ით, დანარჩენი ჩაედინება უშუალოდ მდინარე მტკვარში.

ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განხორციელების შემთხვევაში, უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა ან/და კომპენსაციის მიმართულებით, გათვალისწინებულია გეგმარებითი გადაწყვეტები. მაგალითისთვის, ქალაქის დატბორვისა და წყალმომარაგების რისკების თავიდან აცილების მიზნით, მდინარეების სანაპიროების გასწვრივ ქალაქის უბნების შემდგომი განვითარება, გააზრებული უნდა იყოს ნაპირსამაგრ სამუშაოებთან მიმართებით.

მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმით განსაზღვრული სამშენებლო ტერიტორიების გამოყოფა ეფუძნება კომპაქტურობის პრინციპს. იმისათვის, რომ დაცული იყოს ბუნებრივი ტერიტორიები, მათ შორის ლანდშაფტური და სასოფლო-სამეურნეო ტერიტორიები, შემოღებულია ურბანული ზრდის კონტური. ამასთან, მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმით განსაზღვრულ სამშენებლო ტერიტორიებზე სიმჭიდროვის გაზრდა მოხდება საქართველოს კანონით დასაშვებ პარამეტრებში, იმისათვის, რომ შედეგად ზიანი არ მიადგეს ურბანულ გარემოსა და ადამიანთა ჯანმრთელობას, აღნიშნული გეგმარებითი გადაწყვეტილების ეფექტი შერბილებულია სათანადო სოციალური და საინჟინრო ინფრასტრუქტურის, ასევე ახალი ღია, ყველასათვის მისაწვდომი გამწვანებული არელების მოწყობით.

წინასაპროექტო კვლევის დასკვნით ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია ქ. გორის მუნიციპალიტეტის ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით განსახორციელებელ პროექტებთან დაკავშირებით, მათ შორის, ახალი ნაგავსაყრელის, ორგანული ნარჩენების გაუნებელყოფის ნაგებობის, ასევე ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მოწყობის, წყლის ქსელების რეაბილიტაციის, და საკანალიზაციო ქსელებით უზრუნველყოფის თაობაზე. დოკუმენტის თანახმად, დღევანდელი მონაცემებით რთულია გამწმენდი ნაგებობის მოცულობისა და მდებარეობის შესახებ ზუსტი რეკომენდაციის შემუშავება.

ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის სგშ-ის ანგარიშში შესწავლილი და განსახილველად წარმოდგენილი იქნება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ზემოქმედების სახეები, მათ შორის გარემოზე, ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე, კულტურულ მემკვიდრეობასა და მატერიალურ ფასეულობებზე უარყოფითი ზემოქმედება. სკოპინგის განცხადების თანახმად, სგშ-ის ანგარიშში აისახება ინფორმაცია ბიომრავალფეროვნების, ნიადაგის, ჰაერის, წყლის, კლიმატის, ლანდშაფტის, მოსახლეობისა და სოციალური გარემოს, ადამიანის ჯანმრთელობის შესახებ და აღნიშნული ფაქტორების ურთიერთქმედებებზე. ამასთან, აღნიშნულია რომ გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის განხორციელებით გამოწვეული სხვა ზემოქმედებების გამოვლენა და მათთვის აცილების, შერბილებისა ან/და კომპენსაციის ღონისძიებები გამოვლენილი იქნება სგშ-ს ანგარიშში.

სკოპინგის განცხადების თანახმად, ამოცანებისა და შესაბამისი ინდიკატორების განსაზღვრისთვის გამოყენებული იქნება ევროკავშირის ქვეყნების გამოცდილება.

ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის სგშ-ის სკოპინგის განცხადება განხილვის მიზნით გადაეგზავნა საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსა და სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს.

საზოგადოების მხრიდან სტრატეგიული დოკუმენტის თაობაზე ან/და სკოპინგის განცხადებაზე შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სგმ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **სგმ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 26-ე მუხლით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **სგმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის განცხადებასა და თანდართულ დოკუმენტაციაში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია;
3. **სგმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სტრატეგიული დოკუმენტისთვის საკვანძო გარემოსდაცვითი საკითხები და სგმ-ის პროცესში შესწავლილი ზემოქმედებები;
4. **სგმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების საანგარიშო პერიოდი, მათ შორის გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის დანართებით გათვალისწინებული იმ საქმიანობების, რომელთა განხორციელებაც იგეგმება სტრატეგიული დოკუმენტის ფარგლებში;
5. **სგმ-ის ანგარიშში უნდა შეფასდეს** გეგმის სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან კავშირი;
6. **სგმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** ინფორმაცია ერთიანი საარეკრეაციო სისტემის შექმნის თაობაზე, დაგეგმილი საფეხმავლო და ველობილიკების ქსელის მითითებით (მათ შორის რუკების სახით);
7. **სგმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** საზოგადოების ინფორმირებისა და მონაწილეობის შესახებ ინფორმაცია, თარიღების, განხილული საკითხებისა და სტრატეგიული დოკუმენტის მომზადების პროცესში მიღებული შენიშვნების გათვალისწინების შესახებ.
8. **სგმ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** ინფორმაციას გენერალური გეგმით გათვალისწინებული ტერიტორიის გეოლოგიური პირობების შესახებ, სადაც მოცემული იქნება გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, ასევე გეოლოგიური (მეწყერი, ღვარცოფი, ქვათაცვენა, ეროზია) და ჰიდროლოგიური (წყალდიდობა-წყალმოვარდნა) საფრთხეების ზონირების რუკები ტერიტორიის ფარგლებში. ინფორმაცია წარმოდგენილი უნდა იყოს ასევე მრავალსაფრთხიანი (multihazards) რუკების მეშვეობით;
9. **სგმ-ის ანგარიშში ცალკე თავი უნდა დაეთმოს** ალტერნატივების მიმოხილვას, მათ ანალიზსა და შეფასებას;
10. **სგმ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** მონიტორინგთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, სადაც ასევე აისახება გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები.
11. **სგმ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების ადგილის და აღნიშნული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებისათვის შერჩეული ტერიტორიების shape ფაილები.

სგმ-ის ანგარიშის მომზადებისას გასათვალისწინებელია შემდეგი ინფორმაცია:

- ტერიტორიის 2087 ჰა ფართობიდან, „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით, 65 ჰა ფართობი მდებარეობს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტყის ფონდში. კერძოდ, გორის სატყეო უბნის სკრა-ბნავისის სატყეოში. დოკუმენტში უნდა აისახოს ინფორმაცია, რომ სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიაზე საქმიანობა საჭიროებს შეთანხმებას ტყის ფონდის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან;

- საქართველოს მთავრობის დადგენილებით №160 (01.04.2016) დამტკიცებული იქნა „ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგია“ (2016-2030 წწ) და „ეროვნული სამოქმედო გეგმა“ (2016-2020 წწ), რომელიც ითვალისწინებს ქვეყანაში ნარჩენების მართვის გამართული სისტემის ჩამოყალიბებას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მიზანშეწონილია, სგმ-ს ანგარიშში, წარმოდგენილი იქნას საკითხების ზემოაღნიშნული დოკუმენტებით განსაზღვრული მიზნების, ამოცანებისა და ღონისძიებების შესაბამისად. ამასთან, საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსის თანახმად, მუნიციპალიტეტმა უნდა უზრუნველყოს, მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვება და ამ მიზნით მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სისტემის დანერგვა და გამართული ფუნქციონირება, ამ კოდექსის და საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 1 აპრილის N159 დადგენილების „ტექნიკური რეგლამენტი - მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესის“ მოთხოვნების შესაბამისად;
- ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის წინასაპროექტო კვლევის დასკვნითი ანგარიშის დოკუმენტში, „ჰაბიტატის და ბიომრავალფეროვნების“ თავში გასწორდეს სამინისტროს დასახელება. ამასთან, ბიომრავალფეროვნების დაცვის ღონისძიებებზე და აგრობიომრავალფეროვნების დაცვაზე პასუხისმგებელია საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო; აღნიშნულ თავში, მიზანშეწონილია გასწორდეს „რამსარის“ კონვენციის შესახებ ინფორმაცია შემდეგნაირად: „რამსარის“ კონვენცია იცავს საერთაშორისო მნიშვნელობის მქონე ჭარბტენიან ტერიტორიებს [..]. ასევე, საჭიროა დაემატოს „ბერნის“ კონვენციის შესახებ შემდეგი ინფორმაცია: „ბერნის“ კონვენცია მიზნად ისახავს ევროპის ველური ბუნების და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვას. აღნიშნული კონვენციის შესაბამისად შექმნილია „ზურმუხტის ქსელის“ ტერიტორიები.
- ამასთან, გასათვალისწინებელია რომ ბიომრავალფეროვნების სტრატეგია და მოქმედება გეგმა ბიომრავალფეროვნების დაცვის მიზნით განსაზღვრავს ბიომრავალფეროვნების კონკრეტულ პრიორიტეტებს და მიზნებს, რაც მოიცავს სატყეო დარგის განვითარების საკითხებსაც.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში ქალაქ გორის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილ ქ. გორის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმისთვის სავალდებულოა სგმ-ს ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის შესაბამისად.